

Avsändare
Kommunstyrelsen

KST 2025/639

Mottagare
Landsbygds- och infrastruktur-
departementet

Yttrande över En gemensam väg för PBL-ärenden –klassificeringsstruktur och nationellt system

Kommunstyrelsen är i huvudsak positiv till Boverkets förslag om en nationell klassificeringsstruktur för ärenden enligt PBL. Dagens plan- och bygglovsprocesser präglas i hög grad av manuella arbetssätt, lokala tolkningar och att olika IT-system har svårt att utbyta information med varandra på ett strukturerat sätt. Detta gäller särskilt vid framtagande av statistik och nationella leveranser till exempelvis Statistiska centralbyrån (SCB) och Skatteverket vilka är tids- och resurskrävande. Avsaknaden av gemensamma definitioner och strukturer innebär att statistik blir svår att jämföra mellan kommuner och att information behöver sammanställas manuellt från flera olika källor, ofta i form av skannade handlingar, PDF:er och separata databaser.

En nationell klassificeringsstruktur bedöms kunna skapa tydligare struktur, bättre datakvalitet och förutsättningar för delande av information mellan system för planering, bygglov, diari föring och genomförande. Det skulle möjliggöra att följa ärenden sammanhållet genom hela samhällsbyggnadsprocessen, från planbesked och antagen detaljplan till bygglov, genomförande och slutbesked. En sådan helhetssyn bedöms även underlätta informationsutbyte med andra myndigheter, såsom Länsstyrelsen, samt möjliggöra tillgängliggörande via nationella infrastrukturer, exempelvis genom Lantmäteriets nationella geodataplattform.

Kommunstyrelsen ser samtidigt behov av att den föreslagna strukturen och eventuella systemlösningar utformas på ett sätt som inte hämmar verksamhetsutveckling. Erfarenheter från tidigare nationella standardiseringsinitiativ, såsom planbestämmelsekatalogen och modell för planbeskrivning, visar att öppna standarder ger goda förutsättningar för marknaden att utveckla lösningar, men att större förändringar i kataloger och regelverk kan få betydande konsekvenser för pågående ärenden, med förseningar och merkostnader som följd. Liknande utmaningar kan förväntas även vid införande av en ny klassificeringsstruktur, särskilt för långvariga planprocesser som sträcker sig över flera år.

Mot denna bakgrund bedömer kommunstyrelsen att det är avgörande att lösningen är flexibel, utvecklingsbar och anpassningsbar till framtida lagändringar och teknisk utveckling, samt att den är användarvänlig och kompatibel med kommunens övriga system, exempelvis för ekonomi och fakturering. Frågor om långsiktig förvaltning, finansiering och utvecklingsansvar är centrala, liksom incitament för fortsatt innovation.

Av de scenarier som Boverket presenterar (se nedan) bedömer kommunstyrelsen att scenario 4, där en statlig aktör tillhandahåller både en nationell klassificeringsstruktur och en obligatorisk teknisk specifikation, bäst balanserar behovet av nationell likvärdighet med kommunal handlingsfrihet. En sådan lösning ger kommunerna möjlighet att ställa tydliga krav på systemleverantörer, underlättar informationsdelning och minskar risken för inlåsnings, samt

digt som befintliga system kan vidareutvecklas. En frivillig infasningsperiod bedöms dessutom vara fördelaktig för att möjliggöra förberedelser, utveckling av informationsutbyte och hantering av pågående, långvariga ärenden.

Överväganden

- **Scenario 2** bedöms vara otillräckligt, då enbart en klassificeringsstruktur utan obligatorisk teknisk specifikation riskerar att låsa kommunerna till befintliga leverantörer och försvåra reell systemintegration.
- **Scenario 7** bedöms innebära risk för långsam utveckling och införande om staten utvecklar och tillhandahåller ett komplett nationellt system. Det finns även en risk att kommunerna ändå behöver hantera integrationer mot sina övriga system.
- **Scenario 4** bedöms vara det mest ändamålsenliga alternativet. Genom att kombinera en nationell klassificeringsstruktur med en obligatorisk teknisk specifikation skapas förutsättningar för likvärdighet, samtidigt som kommunerna kan fortsätta använda och utveckla sina befintliga system. Detta stärker kommunernas förhandlingsläge gentemot leverantörer och underlättar framtida systembyten.

Kommunstyrelsen ser även positivt på en frivillig infasningsperiod, som ger kommunerna möjlighet att förbereda klassificering, utveckla interoperabilitet och hantera långa planprocesser som sträcker sig över flera år.

§ 7

En gemensam väg för PBL-ärenden –klassificeringsstruktur och nationellt system, godkännande av yttrande

Dnr KST 2025/639

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner yttrandet och överlämnar det som sitt eget till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Ärendet i korthet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har remitterat Boverkets rapport *En gemensam väg för PBL-ärenden* med förslag om en nationell klassificeringsstruktur och olika scenarier för systemstöd inom plan- och bygglagen. Kommunstyrelseförvaltningen är i huvudsak positiv till förslagen och ser tydliga nyttor för jämförbar statistik, delande av information mellan system och effektivare processer. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att scenario 4, där en statlig aktör tillhandahåller både klassificeringsstruktur och obligatorisk teknisk specifikation, är det alternativ som bäst balanserar nationell likvärdighet och lokal handlingsfrihet.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner yttrandet och överlämnar det till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet som sitt eget.

Handlingar

1. Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2026-01-12
2. Förslag till yttrande, 2026-01-13
3. Boverket (2025), *En gemensam väg för PBL-ärenden – Klassificering och nationellt system*

Kommunstyrelsens behandling*Beslutsgång*

Ordföranden konstaterar att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Beslutet ska skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet